

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 364/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom, Sibírska 4, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 57/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 57/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadostučinenie 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa 14. augusta 2020 návrhom na vydanie upomínacieho platobného rozkazu domáhal proti žalovanému zaplata peňažného plnenia s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica vydal v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Up 1398/2020 platobný rozkaz, proti ktorému podal žalovaný odpor a vec bola 30. októbra 2020 postúpená okresnému súdu. Dňa 26. júla 2021 došlo k rozšíreniu žaloby sťažovateľa. Okresný súd 30. júla 2021 doručil sťažovateľovi podanie žalovaného z 27. júla 2021.

3. Dňa 8. októbra 2021 podal sťažovateľ na okresnom súde urgenciu. Okresný súd 11. októbra 2021 vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k rozšíreniu žaloby. Vyjadrenie žalovaného bolo následne 16. novembra 2021 doručené sťažovateľovi.

4. Sťažovateľ 18. novembra 2021 zaslal okresnému súdu oznámenie, že sa nebude ďalej vyjadrovať a zároveň požiadal o nariadenie pojednávania, pričom opätovne žiadal nariadiť pojednávanie 2. mája 2022.

5. Na 21. október 2022 bolo nariadené vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu nástupu zákonnej sudkyne na materskú dovolenku (oznámené 8. augusta 2022).

6. Sťažovateľ 18. októbra 2022 zaslal predsedovi súdu sťažnosť na prieťahy v konaní. V odpovedi na sťažnosť 7. novembra 2022 predseda súdu uznal, že sťažnosť bola dôvodná.

7. Dňa 10. januára 2023 bola vec pridelená novému zákonnému sudcovi. Sťažovateľ 8. februára 2023 zaslal súdu opätovnú žiadosť o nariadenie pojednávania.

8. Pojednávanie nariadené na 18. apríl 2023 bolo odročené z dôvodu preradenia sudcu (oznámené 12. apríla 2023).

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Podľa názoru sťažovateľa nemožno jeho právnu vec považovať za skutkovo či právne mimoriadne náročnú. Sťažovateľ je presvedčený, že hlavnú mieru zodpovednosti za prieťahy v napadnutom konaní nesie práve okresný súd, „*jeho neefektívna práca, resp. neefektívny postup v konaní*“.

10. Sťažovateľ zdôrazňuje, že len súdne konanie, ktoré je dostatočne rýchle, resp. v ktorom dochádza k minimalizovaniu prieťahov, za súčasného dodržania zákonnosti je možné označiť pojmom účinné a spravodlivé.

11. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje sťažovateľ pretrvávajúcim pocitom neistoty vyplývajúcej zo situácie, keď „*má faktický a právny záujem na vyriešení jeho majetkových práv, vrátane trov konania, ktoré mu vznikli, a ktoré žalovaná strana odmieta (bez akéhokoľvek právneho dôvodu) uhradiť*“.

12. Okresný súd spôsobuje podľa sťažovateľa nedôvodné prieťahy v napadnutom konaní, čím dochádza k porušovaniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Ústavný súd konštatuje, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

16. Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

17. Vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že ku dňu jej podania (22. apríla 2023) nie je napadnuté konanie právoplatne skončené, pričom celková dĺžka jeho trvania je 2 roky a 8 mesiacov.

18. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy vecí nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 340/2013, III. ÚS 566/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 115/2019, II. ÚS 234/2019).

19. Význam samotného konania a jeho výsledok je nepochybne pre sťažovateľa dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Vnímajúc povahu a celkovú dĺžku samotného napadnutého konania, ktorú ústavný súd môže posudzovať v súvislosti so sťažovateľom

označeným základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ktorá v okolnostiach tohto prípadu predstavuje (ku dňu rozhodovania ústavného súdu) takmer tri roky, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto posudzovaného obdobia nie je optimálna, avšak dosiaľ ju nemožno považovať za neúnosnú.

20. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z jeho judikatúry vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08).

21. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). K takémuto záveru dospel ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti.

22. Na základe uvedeného ústavný súd aj preto nevyhodnotil doterajšiu dĺžku napadnutého konania za nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd dospel k záveru, že i keď postup okresného súdu je poznačený prietahmi, doterajšia dĺžka napadnutého konania nesignalizuje nečinnosť či neefektívnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

23. Na záver však ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade, že neefektívna činnosť či nečinnosť okresného súdu bude pokračovať, sťažovateľ sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu